

Het perfecte huwelijk tussen fluit en piano

In *De Standaard* bezong men ‘de grondeloze eerlijkheid’ en de ‘intuïtieve bescheidenheid’ van fluitist **Toon Fret**. ‘Pianiste **Veronika Iltchenko** is al even delicaat en poëtisch’ zo klonk het op Klara. Intussen is het al meer dan een jaar geleden dat *Le temps retrouvé*, de eerste recital-cd van dit duo, uitkwam, maar nog altijd verschijnen her en der lovende kritieken. Ook de concertagenda van dit kamermuziekduo is goed gevuld. De cd is gewijd aan muziek uit de belle époque en dat is dan weer een repertoire dat extra goed gedijt in een knusse locatie zoals het kasteel d’Ursel.

Is er een verklaring waarom het muzikaal zo goed klikt tussen jullie?

Veronika: ‘Het moet te maken hebben met onze gemeenschappelijke feeling voor souplesse. We hebben beiden een heel intuïtieve manier van spelen. Natuurlijk weten we wel waarmee we bezig zijn, maar tijdens onze repetities hoeven we nauwelijks te praten. Als je te veel discussieert, verdwijnt de vonk al snel. Bij ons verloopt alles spontaan en organisch. Als één van ons stuurt, voel je meteen dat de andere daarin meegaat. Eigenlijk hebben we daar nooit echt bij stilgestaan.’

Toon: ‘Veronika is een gulle muzikante. Andere pianisten zouden in combinatie met een fluitsolo misschien meer als begeleider gaan spelen. Veronika laat haar instrument echter voluit klinken. We vormen dus een echt evenwichtig kamermuziekduo. Afzonderlijk hoeven we niet te schitteren, het is de totaalclank die telt.’

Waarom kozen jullie exclusief voor muziek uit de belle époque?

Toon: ‘Enkele jaren geleden was ik aanwezig op een concert van Veronika en viel ik meteen muzikaal in zwijm. Ik voelde onmiddellijk dat ik de ideale pianiste gevonden had om het repertoire uit mijn lievelingsperiode te spelen. Tijdens de belle époque – de periode rond de overgang van de negentiende naar de twintigste eeuw – was er in Frankrijk een nooit geziene explosie aan schitterend fluitrepertoire. Het was ook de tijd waarin de Boehmfluit ten volle haar intrede deed. Dat type dwarsfluit, dat vooral bekend is om haar revolutionair chromatisch klempensysteem, laat toe om heel heldere en pure lijnen te spelen. En dat is precies wat deze muziek nodig heeft.’

Veronika: ‘Ook de piano’s van dat moment klonken opvallend helder en kleurrijk. Dit is het repertoire bij uitstek

van de Parijse saloncultuur. Typisch voor deze muziek is dat heel veel gekleurde lijntjes boven en door elkaar lopen. Om dit repertoire te spelen moet je vooral luisteren naar elkaar en heel flexibel op elkaar inspelen.'

Wat is er dan zo bijzonder aan deze muziek?

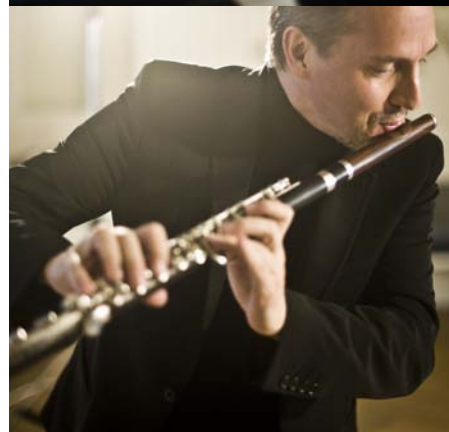
Veronika: 'De topwerken van Claude Debussy en Gabriel Fauré kende ik natuurlijk al langer. De grootste ontdekking voor mij was zonder twijfel de *sonate opus 56* van Charles Koechlin. Het is me een raadsel waarom deze rijke muziek zo weinig uitgevoerd wordt. De pianopartij lijkt wel een orkestpartituur. Koechlin heeft het de pianisten zeker niet makkelijk gemaakt. Geen stukje van het klavier blijft onbenut. Er gebeuren heel veel dingen simultaan, vaak in de zachtste nuances.

Terwijl je je in de muziek van Fauré en van George Enescu die we spelen nog echt in een Parijs salon waant, richt Koechlin zich in zijn sonate al op de toekomst. Hij is een bijzonder fascinerend werk dat we absoluut op het programma wilden. Net als de muziek van Debussy, getuigt ook zijn oeuvre van een doorgedreven fascinatie en verwondering voor klank. Natuurlijk spelen we tijdens ons concert ook enkele hits, maar met Koechlin willen we de oren van onze luisteraars ook openen voor iets nieuws.'

Toon: 'De luisteraars worden ondergedompeld in het oude *Europe des bonnes manières*. Subtiliteit en finesse zijn hier essentieel. We zijn er als musici niet om indruk te maken, maar om te vertellen en te charmeren. Vergeet niet dat in die salons maar één procent van de bevolking zat. Het gaat dus om een hoogstaande dialoog tussen de uitvoerders en de luisteraars. Vandaar dat deze muziek om een gemoedelijke setting vraagt. Mensen associëren het einde van de negentiende eeuw vaak met een bombastische manier van spelen, maar hier hoor je dat dat absoluut onterecht is!'

De mensen moeten zeker niet naar dit concert komen om fluit te horen. Het draait hier wel degelijk om pure kamermuziek. Ik ben wel eens gefrustreerd omdat de fluit er zo'n ongenueanceerde reputatie op nahoudt. Fluitisten durven dan ook al

eens met een 'wedstrijdmentaliteit' door het leven te gaan: ze relativiseren niet waarmee ze bezig zijn en hun fluitspel klinkt daardoor hysterisch. Veronika en ikzelf gaan liever op zoek naar de mooie kleuren die we uit onze instrumenten kunnen halen. Zo bezit de fluit wel degelijk poëtische kracht en kan ze, mits de nodige subtiliteit en souplesse bij de uitvoerder, de menselijke stem heel dicht benaderen.'

Hoe zien jullie toekomstplannen als duo eruit?

Veronika: 'De woelige periode rondom de wisseling van negentiende naar twintigste eeuw fascineert ons mateloos. Vandaar dat we nu het plan opvatten om ook eens te kijken wat er toen in de Duitstalige landen gebeurde. Daar stoot je op heel andere muziek. Alweer hebben we het genoeg te kunnen putten uit een rijk aanbod aan bekende en onbekende, maar steeds erg goede en mooie muziek.'

Toon: 'In Frankrijk was er in die periode een echte renaissance aan de gang. Componisten grepen terug naar wat onder meer Jean-Philippe Rameau eeuwen eerder had gedaan. In Duitsland verliep de evolutie in de fluitmuzieksgeschiedenis op een meer continue manier. Daar kan je een ononderbroken lijn trekken sinds de zonen van Bach. Het repertoire waarin Veronika en ikzelf ons nu verdiepen, voelt heel anders en meer gezwollen aan dan het Franse. Er zitten onschuldige genrestukjes tussen, maar ook wild expressionistische zware kleppers.' ■

ELISE SIMOENS

**STEINWAYRECITAL
MET VERONIKA ILTCHENKO EN TOON FRET
LE TEMPS RETROUVÉ**

Zondag 29 september 2013 · 11 uur · 14 euro

Fluitist Toon Fret en pianiste Veronika Iltchenko spelen een originele, zinnenstrelende keuze uit het Franse repertoire voor fluit en piano. Ze schetsen een tijdsbeeld van Parijs tijdens de Belle Epoque, een boeiende periode die werd afgesloten door wo I. Wie een blik werpt op de kunst van de impressionisten, het vakmanschap van de grafici, edelsmeden en meubelmakers van de Art Nouveau en het swingende Parijs met zijn café-concerts, krijgt de indruk dat 'rien n'est impossible' als levensmotto gold.

Ook in de Franse muziekgeschiedenis werd een bijzonder hoofdstuk geschreven, met dikwijls de fluit als penvoerder. De selectie voor dit recital laat de rijkdom horen van deze gouden periode. Pianiste en fluitist zweven door virtueuze bravourestukjes en toveren brede muzikale landschappen tevoorschijn. Deze verleidelijke muziek van Debussy, Gaubert, Fauré en twee van zijn leerlingen, Enescu en Koechlin, evocert een onbezorgde tijd van harmonie en elegantie.

Info en reservatie
Kasteel d'Ursel